

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Групата Неохим (Групата) включва дружество-майка и неговите три дъщерни дружества (31.12.2015 г.: три дъщерни дружества).

Дружество-майка

Неохим АД (Дружеството - майка) е създадено през 1951 година. Регистрирано е като акционерно дружество през месец юли 1997 г. Дружеството - майка е със седалище и адрес на управление гр. Димитровград, Източна индустриална зона, ул. "Химкомбинатска" и е регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 836144932. Последните промени в Устава на Дружеството - майка са вписани в регистъра на търговските дружества на 06 август 2013 г. Последните промени в органите на управление са вписани в Търговския регистър на 22 юни 2016. В Търговския регистър на 2 юли 2015 г. е вписано удължаване на мандата на управление на Съвета на директорите до 22 юни 2018 г.

Дъщерни дружества

Дъщерните дружества в Групата са:

- Неохим Протект ЕООД - търговско дружество регистрирано в България с Решение на Хасковски окръжен съд № 206/24.04.2002 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Димитровград, ул. Химкомбинатска №3;
- Неохим Гюбре ООД, Турция - търговско дружество регистрирано в Турция в Търговския регистър на гр.Одрин съгласно удостоверение №5507-8420/01.08.2002 г. и със седалище и адрес на управление – гр.Одрин, Истасйон мах.Шехит Истиклал Вардар, Улусой плаза ет2 №28;
- Неохим Таръм ООД, Турция – търговско дружество регистрирано в Турция в Търговския регистър на гр.Одрин съгласно удостоверение №7700-10687/15.10.2012 г. и със седалище и адрес на управление – гр.Одрин, кв. Шюкрю паша махалеси, район Ниспет, Мевки 8/1. Дружеството е придобито чрез учредяване.

1.1.Собственост и управление на дружеството-майка

Неохим АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 30 септември 2016 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството-майка е както следва:

• Еко Тех АД	- 24.28 %
• Евро Ферт АД	- 24.03 %
• Феборан АД	- 20.30 %
• Агрофер Интернешънъл Естаблишмънт, Лихтенщайн	- 7.68 %
• Неохим АД (обратно изкупени акции)	- 2.58 %
• ЗУПФ Алианц България	- 2.48 %
• УПФ Съгласие	- 2.39 %
• УПФ ЦКБ Сила	- 2.19 %
• Други	- 14.07 %

ГРУПА НЕОХИМ

Дружеството-майка има едностепенна система на управление със Съвет на директорите, състоящ се от 9 членове, както следва:

Димчо Стайков Георгиев	Председател
Елена Симеонова Шопова	Зам. Председател
Димитър Стефанов Димитров	Член
Тошо Иванов Димов	Член
Васил Живков Грънчаров	Член
Виктория Илиева Ценова	Член
Зърнени храни България АД	Член
Феборан АД	Член (от 22.06.2016)
Феборан Прим ЕООД	Член (от 22.06.2016)
Хуберт Пухнер	Член (до 21.06.2016)
Тарунжеев Синг Пури	Член (до 21.06.2016)

Дружеството-майка се представлява и управлява от Димитър Стефанов Димитров - Изпълнителен директор.

1.2. Структура на Групата и предмет на дейност

Към 30 септември 2016 г. структурата на Групата включва Неохим АД като дружество-майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

	30.09.2016	31.12.2015	Дата на
	Участие	Участие	придобиване
	%	%	на контрол
Дружества в България			
Неохим Протект ЕООД	100	100	24.04.2002
Дружества в чужбина			
Неохим Гюбре ООД	99.83	99.83	13.08.2002
Неохим Таръм ООД	99.00	99.00	15.10.2012

Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

- Неохим АД - производство на неорганични и органични химически продукти и търговска дейност;
- Неохим Протект ЕООД, гр. Димитровград - охрана на имуществото на юридически лица, сгради, помещения и стопански офиси, охрана на физически лица и тяхното имущество и други;
- Неохим ООД, гр. Одрин, Турция - внос, износ и вътрешна търговия на всички видове химически торове;
- Неохим Таръм ООД, гр. Одрин, Турция - внос, износ и вътрешна търговия на всички видове химически торове.

Дъщерните дружества се ръководят от управители както следва:

Управители

Неохим Протект ЕООД	Никола Костадинов Туганов
Неохим Гюбре ООД, гр. Одрин – Турция	Георги Тодоров Лозев
Неохим таръм ООД, гр. Одрин – Турция	Алтан Бора

Към 30 септември 2016 година общият брой персонал на Групата е 1,083 (31.12.2015 г.: 1,102) работници и служители.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидирания финансов отчет на Неохим АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2015 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2016 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- Подобрения в МСФО Цикъл 2011-2013 (м.декември 2013 г.) - подобрения в МСФО 1, МСФО 3, МСФО 13, МСС 40 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – приети от ЕК от 01.01.2015 г.). *Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) право на дружество преминаващо по МСФО за първи път да прилага стандарти, които все още не са влезли в сила, ако самите стандарти позволяват по-ранно прилагане (МСФО 1); б) уточнение за неприложение на МСФО 3 за отчитане на формиране на съвместни споразумения във финансовите отчети на самите съвместни споразумения; в) разяснение относно обхвата на договорите, които са в обхвата на изключението за група финансови активи и пасиви с нетиращи позиции спрямо пазарен и кредитен риск (МСФО 13); г) уточнение при третирането на една сделка, която отговаря едновременно на критериите и на МСФО 3 и се отнася за инвестиционни имоти съгласно МСС 40, че следва да има поотделно приложение на двата стандарта независимо един от друг (МСС 40).*
- КРМСФО 21 Задължения за данъци и такси (в сила за годишни периоди от 1.01.2014 г. – приет от ЕК в сила за годишни периоди от 17.06.2014 г.) – относно налози от страна на правителството. *Това разяснение дава насоки относно критериите за признаване на задължения за държавни такси, данъци, и други подобни суми, наложени от страна на държавата във връзка със закони и регулации, които са извън обхвата на МСС12.*

- МСС 1 (променен) Представяне на финансови отчети - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. –приет от ЕК). *Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока на съставителите на финансови отчети, когато е необходимо те да прилагат преценка за същественост на определена информация и нейното представяне при изготвянето на финансовите отчети, т.е. за включването или не на дадена информация, подход на представяне в отчета за финансовото състояние и в отчета за всеобхватния доход - агрегиране или самостоятелно представяне, подход на подредба на пояснителните приложения, както и представянето на някои специфични статии в отчетите.*

Към датата на издаване на този консолидиран финансов отчет са издадени, но не са все още в сила няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. Ръководството на Групата е направило проучване и е определило, че тези промени не биха оказали съществено влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата, с изключение на:

- МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК). *Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11. Водещият принцип на новият стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги - отграничаемост от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на операцията – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договора чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно*

приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди.

- МСС 7 (променен) Отчет за паричните потоци - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК). Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока към информацията предоставяна на ползвателите на финансовите отчети, които да могат да подобрят разбирането си за ликвидността и финансовите операции на дружеството. Промяната изисква допълнителни оповестявания да бъдат направени относно промените в пасивите на дружеството във връзка с: (i) промени от финансова дейност, (ii) промени от получаването или загубата на контрол над дъщерни дружества, (iii) ефекти от курсови разлики, (iv) промени в справедливите стойности, и (v) други промени. Изискванията за оповестяванията на промените в пасивите произлизащи от финансова дейност ще е необходимо да се представят отделно от промените при всички останали активи и пасиви.

Ръководството на Групата обмисля влиянието, което гореспоменатите нови и/или променени стандарти биха могли да окажат върху финансовите отчети на Групата, и кога тези промени ще бъдат приети от него

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени и част от тях все още не са в сила, ръководството на Групата е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Групата, а именно:

- МСС 19 (ревизиран 2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – приет от ЕК за годишни периоди от 01.02.2015 г.).
- Подобрения в МСФО Цикъл 2010-2012 (м.декември 2013 г.) - подобрения в МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24, МСС 38 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – приети от ЕК за годишни периоди от 01.02.2015 г.).
- МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).
- МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).
- МСФО 14 Отсрочени активи и пасиви по регулирани дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. - ЕК отлага процеса по приемането на този междинен стандарт до издаването на финалния стандарт).
- МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. - не е приет от ЕК).
- Подобрения в МСФО Цикъл 2012-2014 (м.септември 2014 г.) - подобрения в МСФО 5, МСФО 7, МСС 19, МСС 34 (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. –приети от ЕК).

- МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – отложена процедура по приемане от ЕК за неопределен период).
- МСС 27 (променен) Самостоятелни финансови отчети - относно метод на собствения капитал в самостоятелните финансови отчети. (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приет от ЕК).
- МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 41 (променен) Земеделие - относно растения-носители (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приети от ЕК).
- МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 38 (променен) Нематериални активи - относно допустимите методи за начисляване на амортизация (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приети от ЕК).
- МСФО 11 (променен) Съвместни споразумения - относно отчитане на придобиване на дялове в съвместни дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приет от ЕК).
- МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 (променен) Оповестяване на участия в други предприятия и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно изключения при консолидация от инвестиционни дружества (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК).
- МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – не приет от ЕК).

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с принципа на действащото предприятие, текущото начисляване и историческата цена.

Българските дружества от Групата в страната водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна отчетна валута за представяне. Задграничните дъщерни дружества организират своето счетоводство в съответствие с изискванията на турското законодателство и поддържат своите счетоводни регистри в турски лири (TRY).

Данните в консолидирания финансов отчет (КФО) са представени в хиляди лева освен ако не е оповестено изрично нещо друго, като българският лев е приет за отчетна валута на представяне на Групата. Отчетите на задграничните дружества се преизчисляват от турски лири в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет съгласно политиката на Групата (Приложение № 2.5)

Представянето на консолидиран финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството на Групата да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на

информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени в Приложение № 2.28.

2.2. Дефиниции

Дружество-майка

Това е дружеството, което притежава контрол върху дъщерните дружества, в които е инвестирало. Дружеството-майка е Неохим АД, България (Приложение № 1.1).

Дъщерни дружества

В съответствие с изискванията на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети Дружеството-майка притежава контрол в други предприятия, ако и само ако притежава всички от следните елементи на контрола:

- правомощия в предприятието, в което е инвестирано;
- излагане на или права върху променливите приходи от неговото участие в предприятието, в което е инвестирано;
- възможност да използва своите правомощия в предприятието, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта на инвеститора.

Следвайки горепосоченото Дружеството-майка е преценило, че притежава контрол във всички предприятия, където притежава директно или индиректно повече от 50% от капитала с право на глас в Общото събрание и/или правото да назначава управители и може да ръководи дейностите, които оказват съществено въздействие върху възвръщаемостта на предприятието, в което е инвестирано. Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът се прехвърля извън Групата или дружествата се ликвидират. За тяхната консолидация се използва методът на пълната консолидация.

Дъщерните дружества са посочени в Приложение № 1.2.

2.3. Принципи на консолидацията

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка и дъщерните дружества, изготвени към 30 септември 2016 г.

Финансовите отчети на дъщерните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

В консолидирания финансов отчет, отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване на контрол. Вътрешногруповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Дяловете на съдружници-трети лица, извън тези на акционерите на дружеството-майка, са посочени самостоятелно в консолидираните отчет за финансово състояние, отчет за всеобхватния доход и отчет за промените в собствения капитал като “неконтролиращо участие”. Неконтролиращото участие се оценява по пропорционалния дял на неконтролиращото участие в разграничимите нетни активи на дъщерното дружество и съдържа сумата на дела на съдружниците-трети лица към датата

на консолидацията за първи път в справедливата/намерената стойност на всички разграничими придобити активи и поети пасиви на съответните дъщерни дружества и сумата на изменението на дела на тези лица в собствения капитал от първата консолидация до датата на отчета за финансовото състояние.

При придобиване на дъщерно дружество от Групата се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на придобиване, на предоставените активи, възникналите или поети задължения и инструментите на собствен капитал, емитирани от придобиващото дружество, в замяна на получаване на контрола над придобиваното дружество. Прехвърленото възнаграждение включва и справедливата стойност на всички активи или пасиви в резултат от договорени възнаграждения под условие. Разходите, свързани с придобиването се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

- Всички разграничими придобити активи и поети пасиви и условните задължения в бизнес комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на придобиване. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобиваното предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на датата на придобиване на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи и поети пасиви на придобиваното дружество, се третира и признава като репутация. Ако при първоначалната оценка справедливата стойност на нетните разграничими активи надвишава прехвърленото възнаграждение (цената на придобиване) на бизнес комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на Групата.

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество или ликвидация:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход свързани с тях;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Признава се остатъчният дял в дъщерното дружество по справедлива стойност към датата на загуба на контрол;
- Рекласифицират се към печалби или загуби, или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби - съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти.
- Признава се всяка резултатна разлика като печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), принадлежаща на дружеството-майка.

Сделки с неконтролиращото участие

Групата прилага политика на третиране операциите с неконтролиращото участие (без загуба на контрол) като сделки в Групата. Сделки от страна на дружеството-майка (без загуба на контрол) с

притежатели на неконтролиращи участия се отчитат като капиталови трансакции директно в компонентите на собствения капитал (обикновено към компонента «натрупани печалби»). Балансовата стойност на контролиращото и неконтролиращото участие се коригират с промяната на съответния дял в дъщерното дружество. Разликата между стойността на коригирания дял в неконтролиращото участие и справедливата стойност (платена или получена цена) се признава директно в собствения капитал отнасящ се до собствениците на дружеството-майка.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този консолидиран финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута на дружествата от Групата в България и отчетната валута на представяне на Групата е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута и към 31 декември се оценяват в български лева, като се използва заключителния обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансово състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третираат като други доходи/(загуби) от дейността и се представят нетно, с изключение на тези, свързани със заеми, които се представят към финансовите приходи/разходи.

Функционалната валута на дружествата в Турция е турската лира.

За целите на всеки консолидиран финансов отчет се извършва преизчисление на валутата на финансовите отчети на Неохим Гюбре ООД и Неохим Таръм ООД, Турция съответно от турски лири в български лева като:

а) всички активи и пасиви се преизчисляват в груповата валута по заключителен курс на местната валута спрямо нея към 31 декември;

б) всички приходни и разходни позиции се преизчисляват в груповата валута по среден курс на местната валута спрямо нея за периода на отчета;

в) всички получени курсови разлики в резултат на преизчисленията се признават и представят като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние („резерв от преизчисление на чуждестранни дейности”).

При освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) кумулативната сума на курсовите разлики, които са били отчетени директно като отделен компонент в собствения капитал, се признават като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред “печалби/(загуби) от придобиване и освобождаване на дъщерни дружества, нетно”.

2.6. Приходи

Приходите в Групата се признават на база принципа на начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от Групата и доколкото приходите могат надеждно да се измерят. При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансово състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към други доходи/(загуби) от дейността.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от приходи от лихви по предоставени депозити и печалба от операции с финансови инструменти.

2.7. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които не отговарят на критериите на МСФО и рамката към тях.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат и се състоят от лихвени разходи, свързани с получени заеми, както и такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции и курсови разлики от валутни заеми.

2.8. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени в консолидирания финансов отчет по себестойност (цена на придобиване), намалена с натрупаната амортизация (без земите) и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за активи, отговарящи на условията по МСС 23 и др.

Компоненти, които са придобити заедно с или към конкретни други дълготрайни материални активи, но все още не са инсталирани към тях, се капитализират към стойността на основния обект и се амортизират с неговия остатъчен полезен живот.

Групата е определила стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на себестойността по МСС 16 – себестойност, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Определеният полезен живот по групи активи е както следва:

- сгради – 10-50 г.;
- машини, съоръжения и оборудване – 2-25 г.;
- компютри – 2-5 г.;
- транспортни средства – 3-15 г.;
- стопански инвентар – 2-15 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира, считано от датата на промяната.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност в употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат към статията “Обезценка на нетекущи активи” в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от консолидирания отчет за финансово състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други приходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.9. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензии за ползване на програмни продукти и емисионни квоти по евросхема за търговия с емисии и единици редуцирани емисии.

Дружеството-майка класифицира емисионните квоти като текущи, когато очаква да ги реализира в рамките на един отчетен период и нетекущи – всички останали.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години, с изключение на нетекущите емисионни квоти, които се отписват при употребата им.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансово състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други приходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Евросхема за търговия с емисии и единици редуцирани емисии

При първоначално придобиване разпределените квоти за вредни газове се признават като нематериални активи по номинална стойност (нулева стойност). Закупените квоти се признават при първоначално придобиване по цена на придобиване и се извършва тяхната класификация като текущи, или нетекущи в зависимост от намеренията за използване. Избраният от Групата подход за последваща оценка на нетекущите емисионни квоти е моделът на себестойността – себестойност намалена с натрупани загуби от обезценка. Текущите емисионни квоти се признават в разходите (себестойността на готовата продукция) при отписването им в рамките на текущия отчетен период. Допълнително, Групата признава задължение в отчета за финансово състояние, когато нивото на емисиите на вредни газове за един период надвишава нивото на разпределените и налични квоти. Задължението се оценява по цената на придобиване на закупени квоти до достигане на нивото на държаните от дружествата от Групата квоти и по пазарни цени към датата на консолидирания отчет за финансово състояние за превишението над наличните квоти, като промените в размера на задължението се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Дружеството-майка прилага метод на изписване на квотите за вредни газове на база на реално потребени квоти за периода.

2.10. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В стойността на инвестиционните имоти са включени и всички трайно прикрепени дълготрайни материални активи, без които инвестиционният имот не би могъл да осъществява предназначението си.

Групата класифицира като инвестиционни имоти сгради, чието трайно предназначение е да се отдават под наем (оперативен лизинг) и да се получават от тях изключително приходи от наем.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на сградите, представени като инвестиционни имоти.

Балансовите стойности на инвестиционните имоти подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на имотите. Възстановимата стойност на инвестиционните имоти е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определяне на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат като разходи за „обезценка на нетекущи активи” в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Инвестиционните имоти се отписват от консолидирания отчет за финансово състояние когато се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционни имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.11. Инвестиции на разположение и за продажба

Притежаваните от Групата инвестиции, представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) са оценени и представени в отчета за финансово състояние по себестойност, тъй като техните акции не се търгуват на активен пазар, за тях няма котировки на пазарни цени на активен пазар, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни методи са свързани с високи несигурности, за да се достигне до достатъчно надеждно определяне на справедливата им стойност. Притежаваните ценни книжа на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на консолидирания отчет за финансово състояние и при установяване на условия за обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията. Всички покупки и продажби на ценни книжа “на разположение и за продажба” се признават на датата на търгуване, т. е. датата, на която Групата се ангажира да закупи или продаде финансовия актив.

2.12. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в себестойността (цената на придобиване), както следва:

- суровини и материали в готов вид и стоки - всички доставни разходи, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите/стоките в готов за тяхното използване/продажба вид;
- готова продукция и незавършено производство - преките разходи на материали и труд и съответстващата част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общо-производствени разходи в себестойността на произвежданата продукция и полуфабрикати се извършва на базата на нормалния капацитет на производствените мощности. Избраната от Групата база за разпределението им по продукти е количеството произведена продукция.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.13. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “Обезценка на текущи активи” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Когато дадено търговско вземане се прецени като напълно несъбираемо, то се изписва за сметка на коректива.

2.14. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки, краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца и чекове.

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- платените лихви по получени кредити за оборотни средства са включени като плащане за оперативна дейност;

- платените лихви (отчетени и като текущ разход и капитализирани в отговарящи на условията активи) по получени инвестиционни кредити са включени като плащане за финансовата дейност;
- трайно блокираните парични средства не са третирани като парични средства и не са включени в консолидирания отчет за паричните потоци;
- плащанията за покупка на емисионни квоти, класифицирани като текущи са включени като плащане за оперативна дейност (плащания на доставчици), а плащанията свързани с изграждането на активи по стопански начин (в т.ч. към доставчици и персонала) са включени като плащания за инвестиционна дейност.

2.15. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените активи и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.26).

2.16. Активи държани за продажба

Активите държани за продажба включват дълготрайни материални активи (под формата на машини, оборудване и транспортни средства), за които се очаква тяхната балансова стойност да бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба или влагане в производствена дейност. Това условие се приема, че е налице само когато продажбата е с висока степен на сигурност и активът е наличен за незабавна продажба в неговото настоящо състояние. Също така ръководството е ангажирано със сделка за продажба, която се очаква да бъде изпълнена в рамките на една година от датата на класифициране на актива в тази група

Последващо оценяване

Нетекущите активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата стойност, намалена с разходите по продажбата, към датата на първоначалната класификация и впоследствие към датата на всеки отчет за финансовото състояние. Справедливата стойност, намалена с разходите по продажбата, представлява приблизително определена очаквана или договорена продажна цена намалена с очакваните преки разходи по продажбата. От датата на класифицирането на даден нетекущ актив в група на активите за продажба се спира неговата амортизация.

Печалби и загуби от продажба

Активите, държани за продажба се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи и/или комплект активи от тази група се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата и се посочват на отделен ред на лицето на отчета за всеобхватния доход. (в печалбата или загубата за периода)

2.17. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси са представени по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките

разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от датата на консолидирания отчет за финансово състояние (Приложение № 2.26).

2.1. Разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията актив, съгласно изискванията на МСС 23 *Разходи по заеми* е актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията актив, се определя чрез коефициент на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Групата, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията актив започва, когато са изпълнени следните условия:

- извършват се разходите за актива;
- извършват се разходите по заеми; и
- в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по един отговарящ на условията актив включват само тези разходи, които са довели до плащания на парични средства, прехвърляния на други активи или поемане на лихвоносни задължения.

Разходите по заеми се намаляват с всякакви получени плащания или получени дарения във връзка с актива. Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

Капитализацията на разходите се преустановява, когато са приключени всички дейности, необходими за подготвянето на отговарящия на условията актив за предвижданото му използване или продажба.

2.19. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към Групата съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансово състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по по-ниската от тяхната справедлива стойност към датата на придобиване или настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част

от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Финансовият лизинг поражда амортизационен разход за амортизируемите активи, както и финансов разход за всеки отчетен период. Амортизационната политика по отношение на амортизируемите наети активи е съобразена с тази по отношение на собствените амортизируеми активи. Ако не съществува достатъчна степен на сигурност, че собствеността ще бъде придобита до края на срока на лизинговия договор, активът се амортизира през по-краткия от двата срока — срока на лизинговия договор или полезния живот на актива.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите имоти, и машини и оборудване като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

2.20. Доходи на персонала

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите на Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда, Колективния трудов договор (КТД) на дружеството-майка и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България за дружествата, извършващи своята дейност в България и на турския Кодекс на труда за дружествата в Турция.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Групата вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на годишния финансов отчет Групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на Групата в качеството ѝ на работодател е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал в България за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2015 г.: 60:40). Наетият персонал в Турция се осигурява съгласно действащите Закон за социални осигуровки и общи здравни осигуровки и Закон за осигуровки при безработица. Вноските, определени със закон се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение 60:40 (2015 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Групата в качеството ѝ на работодател, се основават на българското и турското законодателство, са планове с дефинирани вноски. При тези планове в България работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заетите от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване. В Турция работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии, инвалидност и смърт”, фонд “Трудова злополука и професионално заболяване”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица” на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заетите от тях суми за периода на трудовия им стаж.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Групата вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда и Колективния трудов договор на Групата в качеството ѝ на работодател в България е задължена да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. Съгласно Кодекса на труда, Групата в качеството ѝ на работодател в Турция, при настъпване на пенсионна възраст е задължена да изплаща на персонала обезщетение по една средно-месечна заплата за всяка

отслужена година в дружеството. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им - в отчета за всеобхватния доход като:

а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”;

б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, Групата назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.21. Акционерен капитал и резерви

Неохим АД е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството - майка. Акционерите отговарят за задълженията на Дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Дружеството-майка отчита основния си акционерен капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава дружеството-майка е длъжно да формира и фонд Резервен (законови резерви), като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, предвидена в устава;
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Образуван е *резерв от ефекта от преизчисления на чуждестранни дейности*, който включва ефектите от преизчисления на финансовите отчети на чуждестранните дружества от местна валута във валутата на представяне на Групата. Този резерв се признава като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата и се включва като част от текущите печалби или загуби в консолидирания отчет за всеобхватния доход при освобождаване (продажба) на чуждестранната дейност.

Обратно изкупените собствени акции са представени в консолидирания отчет за финансово състояние по себестойност (цена на придобиване) като с брутната цена на обратно изкупените акции е намален собственият капитал на дружеството - майка. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции се представят директно в собствения капитал на Групата към компонента "неразпределена печалба".

Компонент от последващи оценки на задължение по пенсионни планове с дефинирани доходи е формиран от последващите оценки на задълженията към персонала при пенсиониране, които по същество представляват актюерски печалби и загуби признавани веднага, в периода, в който възникват. Те се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи“.

2.22. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2016 г. е 10% (2015 г.: 10%).

Дружествата в Турция се облагат съгласно изискванията на турското законодателство при данъчна ставка 20% (2015 г.: 20%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда при изготвяне на годишния отчет за финансово състояние и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или друга капиталова позиция в консолидирания отчет за финансовото състояние, също се

отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансова капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (България и Турция), в чиито юрисдикции се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на Групата се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (България и Турция), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху дохода.

Към 31.12.2015 г. отсрочените данъци върху печалбата на Групата са оценени по ставки, валидни за 2016 г. - за дружествата в България при ставка 10% и за дружествата в Турция при ставка 20% (31 декември 2014 г.: съответно 10% и 20%).

2.23. Доходи/загуби на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.24. Провизии

Провизии се признават когато Групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение ще породи необходимост от изходящ поток от ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за финансово състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, Групата признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност за неговото получаване и стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия (Приложение №2.28).

2.25. Правителствено финансиране (дарение от публични институции)

Правителствено финансиране (дарение от публични институции) се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружество от Групата, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции), свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции), свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на призната в разходите амортизация.

2.26. Финансови инструменти

2.26.1. Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: заеми (кредити) и вземания и активи на разположение и за продажба. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на Групата към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансово състояние.

Обичайно Групата признава в консолидирания отчет за финансово състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията, с изключение на тези активи, които са по справедлива стойност през печалби и загуби. Последните се признават по справедлива стойност, а преките разходи по транзакцията се признават веднага в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Финансовите активи се отписват от консолидирания отчет за финансово състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в консолидирания отчет за финансово състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства (Приложение № 2.13 и № 2.14).

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансово състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на Групата, а останалите – като нетекущи. Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние. Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 12 месеца, където признаването на такъв доход е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към “Други доходи/(загуби) от дейността”.

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са предназначени с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват некотирани или ограничено котирани на борса акции или дялове в други дружества, придобити с

инвестиционна цел, и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на Групата е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват по цена на придобиване, защото са в дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни транзакции или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че Групата е придобила правото върху тези дивиденди.

2.26.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договора със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в консолидирания отчет за финансово състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.15).

2.26.3. Оценка по справедлива стойност

Групата прилага МСФО 13 „Оценяване по справедлива стойност“ за първи път през 2013 година. МСФО 13 се прилага, когато в друг МСФО се изисква или позволява оценяване по справедлива стойност или оповестяване на оценяването по справедлива стойност, както на финансови инструменти, така и на нефинансови позиции. Стандартът не е приложим за операциите с плащане на базата на акции, попадащи в обхвата на МСФО 2 "Плащане на базата на акции", лизинговите операции в рамките на обхвата на МСС 17 "Лизинг"; както и по отношение на оценките, които имат някои сходства с оценяването по справедлива стойност, но не представляват такова - като оценката по нетна реализируема стойност в МСС 2 "Материални запаси" или по стойността в употреба в МСС 36 "Обезценка на активи".

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

2.27. Сегментно отчитане

Отчетен сегмент представлява отграничим компонент на Групата, който предприема бизнес дейности, от които може да получава приходи и понася разходи (включително приходи и разходи, свързани със сделки с други компоненти на Групата), чиито оперативни резултати редовно се преглеждат от ръководството вземащо главните оперативни решения, при вземането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени към сегмента и оценяване на резултатите от дейността му и за който е налице отделна финансова информация.

Доколкото съществена част от приходите на Групата се формират от продажбата на продукция, чието производство е специфично, ръководството е приело един единствен сегмент за бизнес отчитане.

2.28. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата

2.28.1. Признаване и оценка на провизии

Групата признава провизия за закриване на депа за производствени отпадъци и рекултивирание на терена, когато едновременно са налице:

- правно задължение по силата на Наредба на Министъра на околната среда и водите (МОСВ) за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, и
- план за привеждане на депото в съответствие с нормативните изисквания, одобрен като видове дейности, срокове и прогнозируеми стойности от МОСВ, съгласно изискванията на посочената по-горе наредба.

За определяне на размера на провизията Групата назначава лицензирани експерти-еколози, които изготвят прогнозна оценка на разходите по видове дейности, необходими за изпълнение на задължението и издават специален доклад и план-сметка. Сумите, които се очаква, че ще бъдат усвоявани за срок, по-дълъг от една година, се дисконтират (Приложение № 21).

В края на всеки отчетен период Дружеството-майка отчита емитирани количества квоти за емисии на парникови газове. В случай на реализиран недостиг на квоти Групата признава провизия. (Приложение № 21).

Ръководството е направило преглед на вероятността за негативен изход на всички открити заведени съдебни дела срещу дружествата от Групата. За тези от тях, за които е преценило на настоящия етап вероятността за негативен изход над 50% е призната провизия за задължения по дела в консолидирания отчет за финансовото състояние.

2.28.2. Признаване на данъчни активи

Ръководството на Групата е преценило, че към датата на издаване на настоящия отчет и на база на бюджетиранияте положителни резултати за следващите години, в рамките на крайния период, определен с българския Закон за корпоративно подоходно облагане (5 год.) за пренасяне на данъчни загуби, дружеството-майка ще може да генерира достатъчна облагаема печалба, за да приспадне данъчната загуба за 2012 г. в размер на 349 х.лв. и за 2014 в размер на 4,374 х.лв. Поради това то е взело решение да признае активи по отсрочени данъци за данъчни загуби в консолидирания финансов отчет за 2015 г. на стойност 473 х.лв.

2.28.3. Обезценки на вземания

Обезценка на търговски вземания се отчита, когато са налице обективни доказателства, че дружеството няма да може да събере цялата сума по тях съгласно оригиналните условия на вземанията. Значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура по несъстоятелност, или друга финансова реорганизация, просрочие в плащането повече от 90 дни се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка. Стойността на обезценката е разликата между балансовата стойност на даденото вземане и сегашната стойност на прогнозираните бъдещи парични потоци, дисконтирани по оригинален ефективен лихвен процент. Вземанията, преценени като несъбираеми се обезценяват на 100%. Балансовата стойност се коригира чрез използването на корективна сметка, където се натрупват всички обезценки, а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в отчета за всеобхватния доход към други разходи. В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва към други доходи за сметка на намаление на коректива. Когато дадено вземане се прецени като напълно несъбираемо, то се изписва за сметка на коректива.

2.28.4 Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година дружествата от Групата извършват преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, за които е преценено, че съществува голяма вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, същите се обезценяват до нетна реализируема стойност.

2. ПРИХОДИ

	30.09.2016	30.09.2015
	BGN '000	BGN '000
Продажби в страната	106,276	117,129
Продажби извън страната	65,225	106,809
	171,501	223,938

Продажби по продукти – в страната

	30.09.2016	30.09.2015
	BGN '000	BGN '000
Амониев нитрат –ЕО тор	101,153	110,553
НРК ЕО тор	2,336	3,197
Амоняк	1,135	1,643
Натриев нитрат	671	759
Въглероден диоксид	458	422
Азотна киселина	176	172
Амонячна вода	141	120
Амониев хидрогенкарбонат	122	125
Други	84	138
	106,276	117,129

Продажби по продукти – извън страната

	30.09.2016	30.09.2015
	BGN '000	BGN '000
Амониев нитрат - ЕО тор	39,595	76,578
Амоняк	22,121	27,139
Амониев хидрогенкарбонат	1,788	1,725
Натриев нитрат	1,693	1,230
Въглероден диоксид	-	71
Други	28	66
	65,225	106,809

3. ДРУГИ ДОХОДИ/(ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	30.09.2016	30.09.2015
	BGN '000	BGN '000
Приходи от продажба на стоки	82	283
Отчетна стойност на продадени стоки	(64)	(268)
<i>Печалба от продажба на стоки</i>	<u>18</u>	<u>15</u>
Приходи от продажба на материали	320	963
Отчетна стойност на продадени материали	(259)	(534)
<i>Печалба от продажба на материали</i>	<u>61</u>	<u>429</u>
Приходи от продажба на ДМА	198	1,077
Балансова стойност на продадени ДМА	(36)	(364)
<i>Печалба от продажба на ДМА</i>	<u>262</u>	<u>713</u>
Загуба от курсови разлики	(1,366)	(3,049)
Приходи от продажба на услуги	292	857
Приходи от ликвидация на ДМА	85	50
Излишъци на активи	73	9
Възстановена обезценка	55	57
Финансиране по оперативни програми	28	28
Други	90	216
	(402)	(675)

Печалбата от продажба на материали включва:

	30.09.2016	30.09.2015
	BGN '000	BGN '000
Метален скрап	8	364
Други	53	65
	61	429

Приходите от продажба на услуги включват:

	30.09.2016	30.09.2015
	BGN '000	BGN '000
Приходи от наеми	110	161
Маневрени услуги	12	445
Транспортни услуги	23	55
Други	147	196
	292	857

5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

<i>Разходите за суровини и материали</i> включват:	30.09.2016	30.09.2015
	BGN '000	BGN '000
Основни суровини и материали	93,675	154,090
Горива и енергия	9,496	10,204
Спомагателни материали	1,020	631
Резервни части	1,109	457
Други материали	297	330
	105,597	165,712

<i>Основните суровини и материали</i> включват:	30.09.2016	30.09.2015
	BGN '000	BGN '000
Природен газ	85,456	143,060
Амбалаж	3,131	3,453
Моноамониев фосфат	1,179	1,791
Сода калцинирана	810	937
Омаслители за амониев нитрат	773	914
Магнезит	711	844
Платина	474	745
Натриева основа	241	255
Калциев карбонат	187	155
Калиев хлорид	168	365
Метилдиетаноламин	142	316
Сярна киселина	139	134
Катализатори	87	662
Други	177	459
	93,675	154,090

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

<i>Разходите за външни услуги</i> включват:	30.09.2016	30.09.2015
	BGN '000	BGN '000
Транспорт	5,550	6,348
Ремонт на ДМА	3,137	358
Данъци и такси	906	820
Морско навло	883	2,869
Застраховки	871	650
Консултантски услуги	630	343
Пожарна безопасност	494	-
Абонаментно обслужване и технически контрол	310	279
Обработка на товари	263	-
Оперативен лизинг	260	237
Хамалие и пристанищни разходи	220	544
Почистване и озеленяване	153	126
Банкови такси	106	134

ГРУПА НЕОХИМ

Оползотворяване/обезвреждане на отпадъци	56	54
Комуникация	53	68
Граждански договори	19	77
Комисионни по продажби	8	166
Други услуги	262	428
	14,181	13,501

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

<i>Разходите за персонала</i> включват:	30.09.2016	30.09.2015
	BGN '000	BGN '000
Възнаграждения	15,119	13,207
Социални осигуровки	3,055	2,789
Предоставена храна на персонала и придобивки	718	996
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала	126	179
	19,018	17,171

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

<i>Другите разходи за дейността</i> включват:	30.09.2016	30.09.2015
	BGN '000	BGN '000
Въглеродни емисии (квоти за вредни газове), в т.ч.	1,566	-
<i>текущ разход за въглеродни емисии (квоти за вредни газове)</i>	1,726	-
<i>отписани въглеродни емисии (квоти за вредни газове – м.г.)</i>	859	-
<i>провизия за въглеродни емисии (квоти за вредни газове)</i>	(1,019)	-
Разходи за акциз за ел.енергия по ревизионен акт	163	-
Разходи за лихви по ревизионен акт	55	-
Командировки	43	35
Санкции за замърсяване на околната среда	26	33
Начислени/(възстановени) суми свързани с провизии, нетно	(21)	(26)
Глоби и неустойки към доставчици	18	100
Изплатени суми по съдебни дела	8	287
Други	193	182
	2,051	611

9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ/(ПРИХОДИ), НЕТНО

	30.09.2016	30.09.2015
	BGN '000	BGN '000
Разходи за лихви	(894)	(1,587)
Приходи от лихви	1	3
	(893)	(1,584)

10. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради		Машини, съоръжения и оборудване		Транспортни средства		Други		Разходи за придобиване и аванси за ДМА		Общо	
	2016 BGN '000	2015 BGN '000	2016 BGN '000	2015 BGN '000	2016 BGN '000	2015 BGN '000	2016 BGN '000	2015 BGN '000	2016 BGN '000	2015 BGN '000	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Отчетна стойност												
Салдо на 1 януари	22,593	22,648	157,719	152,086	8,195	8,285	1,277	1,302	4,680	4,893	194,464	189,214
Придобити	31	104	-	139	456	60	-	26	4,594	5,459	5,081	5,788
Отписани	(85)	(159)	(66)	(153)	(409)	(146)	(40)	(31)	-	-	(600)	(489)
Трансфер от разходи за придобиване	-	-	4,502	5,655	-	-	20	17	(4,566)	(5,672)	(44)	-
Ефект от курсови разлики	-	-	(3)	(8)	(2)	(4)	(3)	(37)	-	-	(8)	(49)
Салдо на 30 септември	22,539	22,593	162,152	157,719	8,240	8,195	1,254	1,277	4,708	4,680	198,893	194,464
Нагрупана амортизация												
Салдо на 1 януари	7,919	7,247	80,132	70,591	6,260	5,714	1,067	1,016	-	19	95,378	84,587
Начислена амортизация за годината	488	636	7,569	9,668	599	638	55	101	-	-	8,711	11,043
Начислена обезценка	-	91	-	17	-	-	-	-	-	-	-	108
Отписана обезценка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(19)	-	(19)
Отписана амортизация	(49)	(55)	(60)	(142)	(409)	(92)	(40)	(28)	-	-	(558)	(317)
Ефект от курсови разлики	-	-	-	(2)	-	-	-	(22)	-	-	-	(24)
Салдо на 30 септември	8,358	7,919	87,641	80,132	6,450	6,260	1,082	1,067	-	-	103,531	95,378
Балансова стойност на 30 септември	14,181	14,674	74,511	77,587	1,790	1,935	172	210	4,708	4,680	95,362	99,086
Балансова стойност на 1 януари	14,674	15,401	77,587	81,495	1,935	2,571	210	286	4,680	4,874	99,086	104,627

Към 30 септември 2016 г. дълготрайните материални активи на Групата включват земи на стойност 3,630 х. лв. (31 декември 2015 г.: 3,630 х. лв.) и сгради с балансова стойност 10,551 х. лв. (31 декември 2015 г.: 11,044 х. лв.).

Към 30 септември 2016 г. в състава на дълготрайните материални активи са включени активи, които са амортизирани напълно, но продължават да се използват в стопанската дейност с отчетна стойност 17,565 х. лв. (31 декември 2015 г.: 15,882 х. лв.).

Към 30 септември 2016 г. има учредена договорна ипотека на недвижим имот с балансова стойност 6,192 х. лв. (31 декември 2015 г.: 6,459 х. лв.).

Към 30 септември 2016 г. има учреден залог като обезпечение по ползван банков инвестиционен кредит на машини и съоръжения с балансова стойност 11,172 х. лв. (31 декември 2014 г.: 8,157 х. лв.).

Към 30 септември 2016 г. разходите за придобиване на дълготрайни активи включват предоставени аванси на доставчици в размер на 98 х. лв. (31 декември 2015 г.: 67 х.лв.) и открити проекти за 4,610 х.лв. (31 декември 2015 г.: 4,613 х.лв.).

Откритите проекти са както следва:	30.09.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Уредба ГПП 2-1X20/25MV	2,061	2,061
Офиси, гараж, склад и магазин	1,551	1,539
Информационна система SAP- оборудване	472	472
Апарати за въздушно охлаждане поз.604	187	-
Разпределителна и трансформаторна подстанция РТП-6	75	75
Химическа канализация на територията на Неохим АД	66	66
Разпределителна и трансформаторна подстанция РТП-8	60	60
Други обекти	138	340
	4,610	4,613

11. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Софтуери</i>	<i>Въглеродни емисии</i>	<i>Общо</i>
Отчетна стойност			
Към 1 януари 2015	863	105	968
Придобити	-	1,526	1,526
Отписани	-	(1,631)	(1,631)
Ефект от курсови разлики	(2)		(2)
31 декември 2015	861	-	861
Придобити	44	913	957
Отписани	-	(859)	(859)
30 септември 2016	905	54	959
Нагрупана амортизация			
Към 1 януари 2015	636	-	636
Начислена амортизация за годината	32	-	32
Ефект от курсови разлики	(1)	-	(1)
Отписана амортизация	-	-	-
31 декември 2015	667	-	667
Начислена амортизация за годината	30	-	30
Отписана амортизация	-	-	-
30 септември 2016	697	-	697
Балансова стойност към 31 декември 2015	194	-	194
Балансова стойност към 30 септември 2016	208	54	262

Към 30 септември 2016 Дружеството- майка е закупило 70 х.тона емисии на стойност 913 х.лв. (31 декември 2015 г.: 242 х.тона емисии на стойност 1,526 х.лв.).

12. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	30.09.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Материали	20,762	19,618
Незавършено производство	1,414	3,489
Готова продукция	1,289	3,513
Стоки	10	9
	23,475	26,629
Материалите включват:	30.09.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Благородни метали	8,157	7,925
Резервни части и лагери	4,931	5,010
Спомагателни материали	3,438	3,358
Основни материали	2,880	1,876
Амбалажни материали	702	753
Катализатори	308	299
Автомобилни гуми	50	56
Други материали	296	341
	20,762	19,618
Основни материали	30.09.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Амониев сулфат	1,040	148
Магнезит	407	305
Моноамониев фосфат	264	162
Химикали, катализатори	256	199
Метилдиетаноламин	184	69
Калиев хлорид	179	347
Омаслител за амониев нитрат	122	124
Сода калцинирана	120	168
Натриева основа	36	32
Калциев карбонат	33	83
Други	239	239
	2,880	1,876
Готовата продукция се състои от:	30.09.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Амониев нитрат – ЕО тор	863	2,932
Амониев хидрогенкарбонат	216	384
Натриев нитрат – технически	96	117
Амонячна вода	14	23
НРК тор	50	1
Други	50	56
	1,289	3,513

Незавършеното производство се състои от:

	30.09.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Амоняк	843	3,108
Азотна киселина	161	228
Желязо-молибденов катализатор	56	56
Амониев нитрат-плав	9	26
Други	345	71
	<u>1,414</u>	<u>3,489</u>

Към 30 септември 2016 има учредени залози като обезпечение по ползвани банкови кредити върху следните материални запаси:

- Благородни метали – 8,157 х. лв. (31 декември 2015: 7,925 х. лв.);
- Готова продукция (амониев нитрат) – 726 х. лв. (31 декември 2015: 2,835 х. лв.);
- Незавършено производство (амоняк) – 843 х. лв. (31 декември 2015: 3,108 х. лв.).

Към 30.09.2016 г. Групата няма блокирани материални запаси (31 декември 2015: 334 х.лв. (544 х.т.л.)) във връзка със съдебно дело на дъщерно дружество в Турция. (Приложение № 28).

13. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДОСТАВЕНИ АВАНСИ

	30.09.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Вземания по продажби от клиенти в чужбина	6,676	7,168
Обезценка на вземания от клиенти в чужбина	(5,052)	(5,129)
Вземания по продажби от клиенти в страната	249	212
Обезценка на вземания от клиенти в страната	(4)	(4)
	<u>1,869</u>	<u>2,247</u>
Предоставени аванси за доставка в страната	5,130	79
Предоставени аванси за доставка в чужбина	295	134
	<u>7,294</u>	<u>2,460</u>

Групата е определила обичаен кредитен период, за който не начислява лихви на клиентите до 365 дни. Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира експозицията на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка.

Приетата от Групата политика за определяне на обичаен кредитен период е свързана със сезонния характер на произвежданата и продавана продукция (торове, предназначени за селското стопанство).

14. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	30.09.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Вземания по продажби в лева	39	10
	<u>39</u>	<u>10</u>

15. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

	30.09.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
ДДС за възстановяване	1,138	1,440
Обезценка на ДДС за възстановяване	(235)	(260)
Гаранции по съдебни дела	1,706	1,185
Обезценка на гаранции по съдебни дела	(1,702)	(1,142)
Корпоративен данък	1,131	21
Вземане от Булгаргаз по надплатен акциз	555	555
Предплатени разходи	401	688
Вземания от служители	108	123
Съдебни и присъдени вземания	45	7
Депозити и гаранции	20	291
Други	112	103
Обезценка на други вземания	(56)	(56)
	<u>3,223</u>	<u>2,955</u>

Вземанията от служители представляват предоставени служебни аванси.

ДДС за възстановяване включва:

- ДДС за възстановяване на дружеството-майка – 754 х.лв.(31.12.2015 г.: 1,081 х. лв.). Същият ще бъде ефективно възстановен.
- ДДС за възстановяване на дъщерни дружества в Турция – 149 х. лв. (31.12.2015 г.: 99 х. лв.). Същият ще се приспада от ДДС по продажби на дружествата.

Гаранциите по съдебни дела са във връзка с дела в Турция. Към 31.12.2015 г. по тези дела е отчетена и обезценка поради съществената несигурност от тяхното възстановяване.

Дружеството-майка има вземане от Булгаргаз по надвнесен акциз на основни суровини (газ) в размер на 555 х.лв. (31.12.2015 г.: 555 х.лв.). Ръководството на дружеството-майка е предприело необходимите мерки – по съдебен път – за възстановяването на тези суми.

Предплатените разходи се състоят от:

	30.09.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Застраховки	299	648
Финансови разходи за бѐд.периоди - банк.кредит	83	-
Абонаменти	17	22
Други	2	18
	<u>401</u>	<u>688</u>

Предплатените разходи се признават като текущи на равни части през следващия отчетен период.

16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<i>30.09.2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>
Разплащателни сметки	6,162	913
Парични средства в каса	28	29
Парични средства и парични еквиваленти, посочени в отчета за паричните потоци	6,190	942
Блокирани парични средства по банкови гаранции (Приложение № 28)	140	265
	6,330	1,207

Групата има блокирани парични средства по съдебно дело срещу дъщерно дружество в Турция в размер на 140 х.лв. (31.12.2015 г.: 265 х. лв.). (Приложение № 28).

17. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Основен акционерен капитал

Към 30 септември 2016 и 2015 регистрираният /вписаният/ акционерен капитал на „Неохим” АД възлиза на 2,654,358 лева, разпределен в 2,654,358 акции.

Акциите на дружеството са обикновени поименни и безналични с номинална стойност на всяка 1 /една/ акция от 1 лев. Всички акции от капитала на дружеството дават еднакви права: право на един глас в Общото събрание, право на дивидент и право на ликвидационен дял.

Обратно изкупени собствени акции: под № 20080620162128 от 20.06.2008 г. в Търговския регистър е вписано обратно изкупуване на акции. Към 30 септември 2016 обратно изкупените собствени акции са 68,394 броя в размер на 3,575 хил.лв. (31 декември 2015: 68,394 броя в размер на 3,575 хил.лв.). **На основание чл. 187а, ал.3, във връзка с чл. 187а, ал.1, т. 8 от Търговския закон „Неохим” АД преустановява упражняването на правата по собствените акции, в т.ч. право на един глас за една акция в Общото събрание, право на дивидент и право на ликвидационен дял.**

Законовите резерви (фонд Резервен) са формирани от разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и устава на дружеството-майка.

Резервите от преизчисление на чуждестранни дейности включват ефектите от преизчисления на финансовите отчети на чуждестранните дружества от местна валута във валутата на представяне на Групата.

18. БАНКОВИ ЗАЕМИ

	<i>30.09.2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>
Дългосрочни банкови заеми		
Банкови заеми	14,403	13,553
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	(24)	-
	14,379	13,553

Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми

Банкови заеми	2,656	8,258
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	(23)	(11)
	2,633	8,247
	17,012	21,800

Условията, при които са отпуснати заемите са както следва:

<i>Заем</i>	<i>30.09.2016</i>	<i>31.12.2015</i>	<i>Договорена</i>	<i>Падеж</i>	<i>Лихвен процент</i>
	<i>х. лв.</i>	<i>х. лв.</i>	<i>сума във</i>		
			<i>валута</i>		
1	7,013	9,076	16,344 х. лв	20.04.2019	1 М SOFIBOR плюс 3,75 пункта годишно
2	2,742	4,100	6,000 х. лв	20.04.2017	3 М SOFIBOR плюс 3,75 пункта годишно
3	3,574	3,162	4,000 х. лв	20.04.2020	3 М SOFIBOR плюс 3,75 пункта годишно
4	2,302	3,064	4,100 х. лв	20.12.2018	1 М SOFIBOR плюс 3,9 пункта годишно
5	1,381	2,334	5,000 х. лв	20.10.2017	1 М SOFIBOR плюс 3,75 пункта годишно
6	-	64	376 х. евро	20.04.2016	3 М EURIBOR плюс 5 пункта годишно
	17,012	21,800			

Средствата са отпуснати с цел обновяване и реконструкция на производствените инсталации за амоняк, азотна киселина и проекти, свързани с енергийната ефективност в Дружеството-майка.

Дългосрочните и краткосрочни заеми (Приложение № 22) са обезпечени със следните активи, собственост на Дружеството-майка:

- недвижими имоти с балансова стойност 6,192 х. лв. (31 декември 2015 г.: 6,459 х. лв.) (Приложение № 10 и 22);
- оборудване с балансова стойност 11,172 х. лв. (31.12.2015 г.: 8,157 х. лв.) (Приложение № 10).
- благородни метали с балансова стойност 8,157 х. лв. (31.12.2015 г.: 7,925 х. лв.) (Приложение № 12 и 22).
- готова продукция – амониев нитрат с балансова стойност 726 х. лв. (31.12.2015 г.: 2,835 х. лв.) (Приложение № 12 и 22).
- незавършено производство – амоняк с балансова стойност 843 х. лв. (31.12.2015 г.: 3,108 х. лв.) (Приложение № 12 и 22).
- постъпления от бъдещи вземания по сключени договори за продажба на стойност до 30,000 х. лв. (31.12.2015 г.: 30,000 х. лв.) (Приложение № 22).

19. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДОСТАВЧИЦИ

	<i>30.09.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения по финансов лизинг	85	85
	85	85

Задължения по финансов лизинг

Включените в отчета за финансовото състояние към 30 септември задължения по финансов лизинг са по договори за придобиване на автомобили. Те са представени нетно от дължимата лихва и са както следва:

	30.09.2016	31.12.2015
<i>Срок</i>	BGN '000	BGN '000
До една година	13	64
Над една година	85	85
	98	149

Минималните лизингови плащания по финансов лизинг са дължими както следва:

	30.06.2016	31.12.2015
<i>Срок</i>	BGN '000	BGN '000
До една година	15	72
Над една година	89	89
	104	161
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	(6)	(12)
Сегашна стойност на задълженията по финансов лизинг	98	149

Като дългосрочни задължения по финансов лизинг са представени дължимите след 31 декември 2016 г. плащания по договори за финансов лизинг за придобиване на леки автомобили. Съответно, дължимите в рамките на следващите 3 месеца лизингови вноски са представени в други текущи задължения в отчета за финансово състояние като краткосрочна част на задължения по финансов лизинг (Приложение № 27).

20. ПРОВИЗИИ

Към 30 септември начислените провизии са както следва:

	30.09.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Салдо 1 януари	1,359	333
Начислени	-	1,052
Освободени	(1,040)	(26)
Салдо 30 септември	319	1,359
<i>в т.ч. дългосрочна част</i>	156	156
<i>в т.ч. краткосрочна част</i>	163	1,203

Провизиите включват:

- Начислени суми за закриване и за рекултивация на терени на депа за производствени отпадъци, ползвани от Дружеството - майка в предходни периоди. Крайният срок за изпълнение на основните мероприятията по рекултивацията е 2017 г. с продължаващ мониторинг до 2046 г.. Общата стойност на провизията, определена на база експертна оценка за размера на очакваните разходи по изпълнение на задължението е 374 х. лв. (31 декември 2015 г.: 374 х. лв), а амортизируемата стойност, по която същата е представена в отчета за финансовото състояние е в размер на 319 х. лв. (31 декември 2015 г.: 319 х. лв.), в т.ч. дългосрочна част - 156 х. лв. (31 декември 2015 г.: 156 х. лв.). Амортизируемата стойност е изчислена на база сегашната стойност на всички бъдещи парични плащания, дисконтирана с лихвен процент 5,648%. Дължимите до една година плащания в размер на 163 х. лв. (31 декември 2015 г.: 163 х. лв.) са представени в отчета за финансовото състояние като други текущи задължения (Приложение № 27).

- Към 30 септември 2016 година Дружеството - майка няма призната провизия за въглеродни емисии (31 декември 2015 – 1,019 х. лв.).
- Към 30 септември 2016 Дружеството - майка няма призната провизия за санкция за замърсяване на околната среда в резултат на производствената дейност (31 декември 2015 – 21 х.лв.).

21. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Дружеството-майка е получило финансиране за обекти, свързани с енергийната му ефективност на стойност 476 х. лв. (31 декември 2015 – 476 х. лв.). Признат е приход от финансиране до 30 септември 2016 - 243 х. лв. Финансиране, което ще бъде признато като приход през следващи отчетни периоди е на стойност 233 х. лв.

	<u>30.09.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
До 1 година (краткосрочна част) (Приложение № 27)	9	37
Над 1 година (дългосрочна част)	<u>224</u>	<u>224</u>
	<u>233</u>	<u>261</u>

Краткосрочната част от финансирането ще бъде призната като текущ приход през следващите 3 месеца от датата на консолидирания финансов отчет и е представена в Други текущи задължения (Приложение № 27).

22. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

	<u>30.09.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
	<u>BGN'000</u>	<u>BGN'000</u>
Банкови заеми	-	3,950
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	-	(37)
	<u>-</u>	<u>3,913</u>

Условията, при които са отпуснати заемите са както следва:

<i>Заем</i>	<u>30.09.2016</u>	<u>31.12.2015</u>	<i>Договорена</i>	<i>Падеж</i>	<i>Лихвен процент</i>
	<u>BGN '000</u>	<u>BGN '000</u>	<i>сума</i>		
1	-	3,913	30,000 х. лв	20.04.2017	1 М SOFIBOR плюс 3.0 пункта годишно
	<u>-</u>	<u>3,913</u>			

Предоставеното обезпечение по заемите е оповестено в Приложение № 18.

23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	<u>30.09.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
	<u>BGN '000</u>	<u>BGN '000</u>
Получени аванси за продажби на продукцията	12,984	12,723
Задължения за доставени материали, горива и услуги	<u>21</u>	<u>24</u>
	<u>13,005</u>	<u>12,747</u>

24. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	30.09.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Доставчици от страната	2,807	4,382
Клиенти по аванси в лева	1,914	3,649
Клиенти по аванси във валута	1,308	2,533
Доставчици от чужбина	389	630
	<u>6,418</u>	<u>11,194</u>

Получените аванси (в лева и във валута) са за доставка на готова продукция.

Съгласно условията за доставка на природен газ от Булгаргаз ЕАД Дружеството-майка следва да заплаща текущите доставки авансово по заявка и доплащане в рамките на 12 дни. След тази дата Булгаргаз ЕАД начислява законната лихва.

Към 30 септември 2016 Дружеството-майка няма текущи задължения към Булгаргаз ЕАД (31 декември 2015 – 1,581 х.лв.).

25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	30.09.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Задължения към персонала, в т.ч.:	1,160	1,096
<i>текущи задължения за месец септември</i>	<i>1,097</i>	<i>1,031</i>
<i>начисления за непозлвани компенсироеми отпуски</i>	<i>63</i>	<i>65</i>
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	529	550
<i>текущи задължения за месец септември</i>	<i>515</i>	<i>536</i>
<i>начисления за непозлвани компенсироеми отпуски</i>	<i>14</i>	<i>14</i>
	<u>1,689</u>	<u>1,646</u>

26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

	30.09.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Задължения по ЗДДФЛ	259	255
ДДС	14	14
Данъци върху разходите	27	35
	<u>300</u>	<u>304</u>

Задълженията за данъци са текущи.

До датата на издаване на този отчет в Дружеството - майка са извършени ревизии и проверки, както следва:

- ДДС – до 30 юни 2013;
- Корпоративен данък – до 31 декември 2012;
- Данък по чл.194,195 от ЗКПО - до 31 декември 2012;
- Данък по чл.204 от ЗКПО - до 31 декември 2012;
- Национален осигурителен институт – до 31 март 2009;
- Агенция „Митници“ – задължение за акциз на природен газ – до 29 февруари 2016;
- Агенция „Митници“ – задължение за акциз на ел.енергия – до 5 юни 2016.

27. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	30.09.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Задължение към МОСВ за въглеродни емисии	1,726	-
Задължения за такса водоползване	360	420
Получени депозити от клиенти	170	172
Провизии (Приложение № 20)	163	1,203
Получени гаранции	162	189
Удръжки от работните заплати	155	159
Задължения по вознаграждения на чуждестранни физически лица	144	144
Задължение за дивидент	82	33
Краткосрочна част на задължения по финансов лизинг	13	64
Правителствени финансираня за дълготрайни активи	9	37
Други задължения	222	137
	3,206	2,558

Получените депозити от клиенти са основно за амбалаж.

28. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Съдебни дела и блокирани суми за банкови гаранции

Дело №	Ищец/ответник по делото	Предмет	стойност на иска		отчетен разход в отчета за всеобхватния доход		Развитие/ Приложение №
			хил.турски лири	хил.лв.	хил.турски лири	хил.лв.	
2011/5519	Е ПЕТ ООД; ЕСС ООД – ищец	Лихви по вземания	750	437			Очаква се средствата да бъдат събрани. Има блокирани парични средства в размер на 147 х.лв.
2014/7507	Е-ПЕТ ООД – ищец	Протокол за приключване на разчети	1,338	780			На етап вещо лице за анализ на сметките. Очаква се да приключи в полза на Групата.
2014/5442	Е-ПЕТ ООД – ищец	Договор за комисионни	2,702	1,574			Очаква се делото да приключи в полза на Групата. На етап Касационен съд.
2015/71	Егтар ООД - ответник	Вземане	6,497	3,785			Очаква се делото да приключи в полза на Групата. Сумата е обезценена в предходни отчетни периоди.
2015/111	РеДжеТе Варлък АД- ответник	Подобрения на имота	3,000	1,748			Очаква се делото да приключи в полза на Групата. На етап вещо лице.

Дело 2011/5519

• Срещу дъщерното дружество Неохим Гюбре ООД, Турция има открито дело с ищец Е-ПЕТ ООД на стойност 750 х.т.л. (437 х.лв.) за лихви по забавени плащания на комисионни. Съдът установява, че дружеството няма задължения. Присъдена е сумата от 973 х.т.л. (593 х.лв.) в полза на Неохим Гюбре ООД Турция, която сума е платена от Неохим Гюбре ООД Турция на изпълнителната агенция и следва да се възстанови на дружеството. На основание издадено съдебно решение дружеството заведе изпълнителен лист за събиране на присъдените суми ведно с лихви и разходи. Изпълнителният лист е на стойност 1,551 х.т.л (904 х.лв.).

- Във връзка с горното дело Групата има блокирани парични средства по банкови гаранции в размер на 140 х.лв. (31.12.2015 г.: 265 х. лв.), които са издадени във връзка с обезпечение на стойността на иска от Е-ПЕТ ЕООД гр.Одрин срещу дъщерното дружество – Неохим Гюбре ООД, Турция.

Дело 2014/7507

- Срещу дъщерното дружество Неохим Гюбре ООД, Турция има открито дело с ищец Е-ПЕТ ООД относно приключване на търговски разчети с протокол с Егтар Едирне (бивш контрагент на дружеството) за сумата от 780 х. лв. (1,338 х.т.л.). Делото е при вещо лице за анализ на счетоводните регистри. Ръководството счита, че делото ще приключи в полза на дружеството, няма да претърпи загуби и не е начислило провизия към 30.09.2016 г.

Дело 2014/5442

- Срещу дъщерното дружество Неохим Гюбре ООД, Турция има открито дело по претенции за неизплатени комисионни от търговски партньор Е-ПЕТ ООД за сумата от 1,574 х. лв. (2,702 х.т.л.). В хода на делото ищецът наложи превантивен заповед на стойност 500 х.т.л. (305 х.лв.). Дружеството за да премахне риска по заповедта внесе гаранция на стойност 500 х.т.л. (305 х.лв.). Съдът назначи вещо лице в хода на делото. На база доклад на вещо лице съдът установи, че дружеството няма задължения по този договор. Местният съд издаде решение в полза на дружеството. Внесената гаранция е възстановена на дружеството. Делото е обжалвано от ответника и е на етап Касационен съд. Ръководството на дружеството счита, че няма да претърпи загуби във връзка с това дело и не е начислило провизия към 30.09.2016 г.

Дела 2015/71; 2015/111

През предходни отчетни периоди е била предявена съдебна претенция от РеДжеТе Варлък АД - дружество за управление на активи към дъщерното дружество Неохим Гюбре ООД, Турция за обявяване за относително недействителна сделка за покупко-продажба на имот срещу задължения с Егтар ООД, Турция. С решение на Касационния съд в Одрин №2014/13189 от месец декември сделката е обявена за недействителна. Към 31.12.2014 г. съгласно турското законодателство имотът не е контролиран от Групата актив на основание горепосоченото съдебно решение. Същият е отписан. Продаден на търг на трети лица през месец септември 2015 г.

- Като контра мярка Групата, чрез дъщерното си дружество Неохим Гюбре ООД, Турция е завела дело №2015/71 срещу Егтар ООД за вземанията на дъщерното дружество в замяна, на които са придобити имотите в гр. Одрин в размер на 3,785 х.лв. (6,497 х.т.л.). Доколкото има голяма несигурност относно събираемостта на тези вземания, същите са обезценени до 100% спрямо балансовата им стойност.

- Неохим Гюбре ООД, Турция е направило подобрения на сградния фонд със собствени средства, за които е завело дело №2015/111 за сумата 1,748 х.лв. (3,000 х.т.л.) срещу РеДжеТе Варлък АД. Съдът назначи вещо лице за оглед на направените инвестиции. Дружеството очаква доклад на вещо лице.

Към 30 септември 2016 Дружеството-майка е учредило в полза на търговски партньори банкови гаранции в размер на 157 х. лв. (31.12.2015 г.: 127 х. лв.).

29. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица на Групата са както следва:

Свързани лица	Вид на свързаност
Акционери:	
Еко Тех АД	Основен акционер (24.28 %)
Евро Ферг АД	Основен акционер (24.03 %)
Феборан АД	Основен акционер (20.30 %)
Дъщерни дружества:	
Неохим Протект ЕООД	100% собственост на Дружеството
Неохим ООД – Турция	99.83 % собственост на Дружеството
Неохим Таръм ООД – Турция	99.00 % собственост на Дружеството
Други:	
Терахим - Димитровград ЕООД	100% собственост на Евро Ферг АД
Неоплод ЕООД	100% собственост на Евро Ферг АД
Нео Китен ЕООД	100% собственост на Евро Ферг АД

Доставки от свързани лица	30.09.2016	30.09.2015
	BGN '000	BGN '000
Материали		
Основни акционери	96	204
Други свързани дружества	1	-
	97	204
Услуги		
Основни акционери	74	135
Други свързани дружества	5	5
	79	140
Стоки		
Основни акционери	54	64
ДМА		
Други свързани дружества	-	2
	230	410

Продажби на свързани лица	30.09.2016	30.09.2015
	BGN '000	BGN '000
Продукция		
Основни акционери	83,255	82,645
Други свързани дружества	-	1
	83,255	82,646
Услуги		
Основни акционери	36	48
Други свързани дружества	27	29
	63	77

ГРУПА НЕОХИМ

Стоки

Основни акционери	-	<u>192</u>
-------------------	---	------------

Други

Основни акционери	<u>215</u>	<u>181</u>
	<u>83,533</u>	<u>83,096</u>

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните цени за подобен вид сделки.

Краткосрочните вземания от свързани лица към 30 септември са както следва:

	<i>30.09.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Вземания по продажби в лева</i>		
Други свързани дружества	7	8
Основни акционери	<u>32</u>	<u>2</u>
	<u>39</u>	<u>10</u>

Задълженията към свързани лица към 30 септември са както следва:

	<i>30.09.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Получени аванси за продажба на продукция</i>		
Основни акционери	<u>12,984</u>	<u>12,723</u>
<i>Задължения за доставени активи и услуги</i>		
Основни акционери	20	24
Други свързани дружества	<u>1</u>	<u>-</u>
	<u>21</u>	<u>24</u>
	<u>13,005</u>	<u>12,747</u>

Изпълнителен директор:

/Димитър Димитров/

Гл.счетоводител (съставител):

/Златка Илиева/

24.11.2016 г.